בס"ד

סיכומי הדף - היומי

BETH HAMIDRACH
תורת שלמה
TORAT CHLOMO

כולל מנוחת שלום
על שם שלום סגרון ז"ל

גליון 17

רבי יהושע בן קרחה אומר: כל הלומד תורה ואינו חוזר עליה – דומה לאדם שזורע ואינו קוצר. סנהדרין צט

מסכת שבת מה – נא

דף מה

מה עוד לא נחשב מוקצה לר"ש?

חטים שזרען בקרקע, **וביצים** שהניחם תחת תרנגולת, [דחייה אבל ראוי], **פצעילי** תמרים [אינו ראוי, אבל לא דחייה]

באיזה מוקצה מודה ר"ש ולמה?

שמן שמטפטף מהנר בשעה שהוא דולק, [הוקצה למצותו]

נויי סוכה, (אא"כ התנה עליהם), [הוקצה למצותו],

גרוגרות וצימוקים [דחייה בידיים, ואינו ראוי],

לפי' תי' א' וב', בהמות מדבריות שאינם באות לישוב לעולם, [הוו כגרגרות] (רבי),

קינה של תרנגולים, (שיש בה ביצת אפרוח (שלא ראוי אפי' לכלבים בגלל הקליפה), או אפרוח מת (למ"ד דמודה ר"ש בבע"ח שמתו), (ריו"ח)

האם הלכה כר"ש או כר"י?

רבי יוחנן - כר"י, (וכל מה שמתיר לטלטל מוכני, איירי שלא היו עליה מעות מבעו"י)

רבי יהושע בן לוי - כר"ש בנר (וספק אי מיקל במנורה דאית בה חידקי כדלהלן)

ואף מי שסובר כר"ש, אין לו לטלטל נר במקום שהרב דשם סובר כר"י.

ואנן במוקצה מחמת מיאוס קיימ"ל כר"ש שאין מוקצה.

דף מו

איזה מנורה מותר לטלטל ואיזה אסור?

לריש לקיש - מנורה קטנה דאית בה חידקי כעין חוליות, מותר

גדולה - אסור [אטו מנורה של חוליות]

לרבי יוחנן - שניהם - אסור. [גזרו שמא יטלטל מנורה של חוליות (בין קטנה בין גדולה) ואם תיפול יעבור איסור בהחזרתה],

כילת חתנים מותר לנטותה ומותר לפרקה בשבת, [אין לו אוהל רחב טפח]

האם יש מוקצה מחמת מיאוס שר"ש מודה בו?

נר של שמן: מותר לטלטל אחרי שהדליקו בו לכו"ע,

נר של נפט: לרב יהודה אסור [מאיס טפי] לרבה מותר, [ראוי לכסות בו כלי, (ומה"ט מותר לטלטל טבעות בחצר אף שאסור ללבושם, אבל 'צרורות' מוקצות, אף שגם הן ראויים לכך, כי אין להם תורת כלי)].

מה ההבדל לר"ש בין מותר שמן שבנר (שאינו מקוצה)**, לבין בכור שניתר במום** (שהוא מוקצה)**?**

נר הוא מצפה מתי יכבה, **משא"כ** בכור לא מצפה שהמום יותר ע"י מומחה,

ומה שדבר הנידר (ע"י אשה \ כל אדם) אינו מוקצה, (ול"א שמתייאשים מן ההתרה) [**אשה** נודרת על דעת בעלה, **נודר** סומך שודאי ימצא ג' הדיוטות]

מה טעם אוסר ר"ש לטלטל נר בשעה שדולק?

כי הנר והשמן נעשו בסיס לשהלבת,

ואין לומר משום שמא שיכבה, כי הרי אינו מתכון לזה, ואין איסור, [ואפי' באיסור דאורייתא, (והראי' ממוכרי שעטנז שלובשים אותו כדי להראותו)]

דף מז

למה התיר רבי לטלטל מחתה באפרה?

לריו"ח: כשהיה גם קרטין במחתה. (כמו כלכלה עם פירות ואבן)

לאביי: דהוי כגרף של רעי, (דקרטין לא מספיק חשוב בבית רבי (שהיה עשיר))

לרבא: כי האפר אינו מוקצה, ולכן גם כשיש שברי עצים ניתרים בטילטול אגב האפר, חוץ משברי פתילות בגליל [חשובות].

האם מותר להרכיב מטה של טרסיים בשבת, באופן רפוי?

לר"ה: מותר, (כרשב"ג שלא גוזר אטו תקיעה), וכן סובר רב חמא.

לרב ושמואל: אסור, [אטו שמא יתקע בחוזק, (מכה בפטיש)] (כמו קנה מנורה)

איך נותנין כלי תחת הנר בשבת לקבל ניצוצות. והרי"ז מבטל כלי מהיכנו?

כי ניצוצות אין בהם ממש.

ומה האיסור לתת מים בכלי הזה אפי' בע"ש?

מקרב את כיבוי, וגזרו גם בע"ש שמא יעשה בשבת, (וזה אסור גם לר"י שסובר ש'גרם כיבוי' מותר).

פרק רביעי

במה <u>אין</u> טומנין בע"ש? (בדבר המוסיף הבל)

בגפת אפי' של שומשמים (וכ"ש של זיתים), בזבל, במלח, בסיד, בחול, בין לחין בין יבשין \ בתבן, בפסולת של יקב יין, בצמר גפן, בצמר רך של בהמה, וגרירת בגדים בלויים, (מוכין), בעשבין **רק** בזמן שהן לחין, (ספק אם רק בלחים מחמת עצמם או לא) [כל אלו מוסיפים הבל]

קופה שטמן בה, אסור להניחה ע"ג גפת **של זיתים** (דווקא) [אסוקי הבלא].

דף מח

אין להניח כוס צונן ע"ג קומקום [מוליד חום] אבל מיחם של חמין ע"ג מיחם מותר [רק מחזיק את החום]

אין להניח סודר הראש ע"ג חבית [קפיד עליו, שמא יפול ויסחטינו] אבל בגד העשוי לכך מותר [לא מקפיד, ולא חיישינן שמא יסחוט]

מוכין שטמן בהן, מהו לטלטלן בשבת?

אביי: אסור [אינו מייחדם להטמנה, והם נשארים מוקצה מחמת חס"כ]

מתי מותר להחזיר המוכין לתוך הכר?

כשכבר היו שם פעם אחת, אבל בפעם ראשונה אסור, [מתקן מנא]

הפותח בית הצואר בשבת חייב חטאת. [הרי מחובר לגמרי, ועכשיו הרי הוא מכה בפטיש, (ואינו דומה למגופת חיבת שאינו מחובר לגמרי)]

לעלוי נשמת שלום בוגיד בר צגיירה סגרון צ"ל

מה נחשב חיבור לטומאה, (שאם נטמא חלק נטמא הכל), ומה לא?
לר"מ: בית הפך ובית התבלין, הרי הם חיבור לכירה, ומקבלים טומאה, אם נגעה טומאה בתנור, אבל לא אם נכנס טומאה לאוויר התנור, [רבנן עשו היכר שלא ישרפו עליו תרומה],
וכן שלל של כובסין, ושלשלת של מפתחות, ובגד שהוא תפור בכלאים, (עד שיתחיל להתירם). **ואפי'** שלא בשעת מלאכה [ניחא ליה בחיבור, שאם יתלכלכו יחזור ויכבסם יחד],
וכן מספורת של פרקים, ואיזמל של רהיטני - תמיד חיבור לטומאה ולא להזאה, [החמירו על טומאה **שלא בשעת** מלאכה, (אטו שעת מלאכה), והחמירו על הזאה **בשעת** מלאכה, (אטו שלא בשעת מלאכה)]
משא"כ יד לקרדום, הוא חיבור רק בשעת מלאכה, (ומקבל טומאה אף שהוא פשוטי כלי עץ) [דשלא בשעת מלאכה עשוי לזורקו לבין העצים],
לר"ש: חיבור לא נחשב כד"א לטומאה.

דף מט
במה טומנין מע"ש? (שאינו מוסיף הבל)
בכסות, בפירות, בנוצות, בנסורת, בנעורת של פשתן אפי' דקה, ולר"י רק בנעורת בגסה, בעורות, ובגיזי צמר.

מה היפירוש שתפילין צריכין גוף נקי?
לאביי: שלא יפיח בהן.
לרבא: שלא יישן בהן. [שמא יפיח בהם או יראה קרי (אבל בסתם לא חיישינן להפחה)]

למה אלישע נקרא 'בעל כנפים'?
שמסר נפשו על מצות תפילין, וכשתפסו אותו, החביאם בידו ואמר שזה כנפי יונה, (שלה נמשלו ישראל שמתגוננים ע"י המצוות), וכן הוה.

איזה עורות מותר לטלטל ואיזה לא?
של בעה"ב מותר, [ראויים לישיבה], ומחלוקת בשל אומן [די"א דקפיד עליהם].

האם מותר לטלטל גיזי צמר?
לל"ק אסור **אפי'** טמן בהם [עומדים לאריגה] אא"כ ייחדן לישיבה.
לרבינא: אסור **אא"כ** טמן בהם, ואם הם עומדות לסחורה אסור גם בזה. (ובזה איירי המשנה)

כיצד נוטלים קדירה הטמונה בקופה בדבר מוקצה?
אם נתקלקל הגומא לכו"ע אסור להחזיר. **ולכן** לראב"ע: מטה על צדה ונוטל, שמא יתקלקל הגומא ולא יוכל להחזיר], ולחכמים: נוטל ומחזיר. [לא חששו שיתקלקל]

היכן מצינו בתורה רמז לל"ט מלאכות?
כנגד עבודות המשכן \ כנגד לט' פעמים שכתוב המילה 'מלאכה', (ויש ספק אי מחשבנים ויבוא לעשות מלאכתו (ביוסף), אבל לא והמלאכה היתה דים (כי שם הכוונה שגמרו ההבאה), או הפוך, (וביוסף, הכוונה שבא לעשות צרכיו).

דף נ
איך מהפכים חריות של דקל שגדרן לעצים, להיות ראוי לישיבה (ולטלטלם)?
לרבי חנינא בן עקיבא: צריך לקשר, וכ"פ רב, חוץ מבית האבל ובית המשתה שהקילו במחשבה בלבד, וכן לענין עפר כדלהלן.
לרשב"ג: א"צ לקשר, וסגי במחשבה. וכ"פ רבה בב"ח, ושמואל,
לתנא אחר: סגי אם ישב (בלי שחשב), וכ"פ רב אסי. (**וה"ה** לענין צמר הניתן על המכה דסגי שהניחן פ"א מבעו"י, **וכן** לענין הקש שעל המיטה, סגי שהניח עליה סדין),

איך עפר ניתר בטלטול?
מכניסה קופה של עפר בבית ומייחד לה קרן זווית, (ואפי' לרבי חנינא כשא"ש במעשה סגי במחשבה).

איך חפין כלי כסף בלי לעבור על איסור ממחק? (ובל הכלים אין חשש בגרתקון אסור, ובנתר וחול י"א לר"ש מותר, [אינו מתכוון] לר"י, י"א מותר [אינו גורר] וי"א אסור [גורר, ואפי' שלא בכוונה].

האם מותר לחוף שערו בנתר וחול בשבת?
לר"ש מותר, ולר"י אסור, (ומה שמתירה הברייתא לחוף פניו ידיו ורגליו, מיירי בדליכא שערות, (קטן, אשה, סריס). אבל בכתישת לבינה, פסולת שומשמין, שחיקת פלפלים ברדא, (י"א שליש אהלא, שליש אסא, שליש סיגלי, וי"א דהעיקר שלא יהיה רוב אוהל), מותר לחוף. [אינו משיר שער].

אסור לפצוע זיתים אפי' בחול [מאיסי, והוי הפסד אוכלים (ול"ד לפת שלא נמאס)], **ובשבת** יש צד שיש איסור משום אשווי או תיקוני אולכא.

עד היכן האיסור של 'לא ילבש גבר'?
מר זוטרא סובר שיש איסור לחוף עצמו בברד, וכן לגרד גלדי צואה ומכה, כי זה מיפה את האדם, [לא ילבש גבר], ואחרים סוברים שכל פעל ה' למענהו [שיוכלו לברך עליו ברוך שככה לו בעולמו.

דבר התחוב בארץ או בכותל, האם מותר להוציאו?
לר"ה ושמואל: סליקוסתא בעפר \סכין בכותל, רק אם דצה שלפה ושוב דצה, [דאל"ה מזיז עפר) ואיתותב מברייתא שתמיד מותר. (טומן לפת)
מר זוטרא התיר לנעוץ סכין בקני הדקל. [ולא חיישינן שימחק את הקליפה של הקנים]

דף נא
איסור הטמנה בשבת.
אסור להטמין קדירה בשבת אפי' בדבר שאינו מוסיף הבל [שמא ירתיח את הקדרה], **אבל** אם כבר הטמין מע"ש; **אם** נתגלה - מותר לכסותו שוב, **וכן** מותר להחליף בדבר יותר מחמם או בדבר פחות מחמם.

מה מותר להטמין בשבת?
דבר צונן אפי' שדרכו להטמינו, (ולא רק במים) מותר. (ורבי סבר בתחילה שאסור, (וכן ר"ה, וברייתא ד' נא:), **ושוב** התכופף לדעתו של ר' יוסי, (אפי' שר' יוסי היה כופף לרבי!), וכן אם פינה את המים המיחם שנתחממו בו, מותר, [כוונתו לקרר את המים, ולכן לא חיישינן שירתיח]

כל שהוא נאכל כמות שהוא חי (כמו מים) - אין בו משום בשולי נכרים. **וי"א** שלאדם חשוב ראוי להחמיר אפי' בדבר המותר.

מתי אסור לגלות קדירה שהוטמנה?
אם כיסה אותה לגמרי את הקדירה בדבר שאינו ניטל, אסור לגלות את הכסוי אפי' ע"י נעור [בסיס, כי הניחם שם לדעת (רש"י)].

מתי אסור להעיד כלי ע"ג כלי חם, ומתי מותר?
כלי שיש בו דבר חם שהיד סולדת בו, מותר להניחו בשבת ע"ג קדירה הטמונה כדי שישמור חומו ולא יצטנן, ויכול לטוח פיו בבצק, **אבל** אין מניחין כלי שיש בו דבר שאינו חם כ"כ ע"ג קדירה שהיא חמה כל כך שהעליון יכול להתחמם מחומה עד שתהא היד סולדת בו, (לשון השו"ע ס' שיח' ס"ו).

מה האיסור ריסוק שלג בשבת?
אין מרזקין לא את השלג ולא את הברד בשבת, [מוליד בשבת], אבל לתת לתוך הכוס שיהיה נימוח מאליו מותר.